

Til: Stortingets Næringskomite
Fra: Norsk Industri
Kopi:
Dato: 21. oktober 2021
Sak: Innspill til Næringskomiteens behandling av forslag til statsbudsjett for 2022

Industri- og bergverksbedriftene, og særlig eksportindustrien, har hatt et godt 2021. Eksportinntektene for fastlandsbedriftene har steget 19 prosent i år. Fastlandseksporten vil passere 500 milliarder kroner for første gang, og sannsynligvis overstige 530 milliarder kroner. Samtidig vil samlet vareeksport passere 1200 milliarder kroner for første gang og handelsoverskuddet vil sette ny rekord i 2021.

Et annet positivt trekk er at industribedriftene fortsetter med det høye investeringsnivået de har hatt siden 2017. Til tross for utfordringene gjennom pandemien. Mange faktorer har bidratt til dette. Svak krone, innovasjoner, god markedsutvikling for grønne produkter, proaktivt virkemiddelapparat og dyktige bedrifter har lagt grunnlaget for store investeringer. I sommer satte Boliden Odda i verk den største industriinvesteringen siden 1990 med en ramme på syv milliarder kroner. Det er også gode muligheter for milliardinvesteringer i batteriindustri fremover.

Pandemien har gitt store utfordringer for fri bevegelse av varer og personer. Norsk Industri vil gi honnør til norske og europeiske myndigheter som gjennom pandemien har prioritert varetransport mellom landene. Derimot har varetransporten mellom Europa og Asia støtt på svært store utfordringer de siste to årene, og for mange varer er transportkostnaden mellom de to kontinenter firedoblet de siste året. Industrien plages nå av internasjonale post-korona problemer i form av mangel på komponenter (bl.a. kretskort), svært høye priser på råvarer samt dyr og lite tilgjengelig frakt til sjøs. Flere viktige industriland i Asia har kommet kort i vaksiner og har pågående koronaproblemer som vi i vesten har lagt bak oss. Alt dette vil bidra til at internasjonale vekstutsikter vil måtte nedjusteres for 2022.

Kraftsituasjonen for industrien

Bedriftene i kraftforedlende industri har i stor grad langsiktige kontrakter for kraftbehovet på om lag 38 TWh. Kraftavtalene er gjort med vann- og vindkraftprodusenter og har en varighet på minst femten år. Selv om disse bedriftene i mindre grad merker den betydelige økning i spotprisen på kraft høsten 2021, er det ganske store forskjeller på i hvilken grad bedriftene er dekket av slike langsiktige kontrakter og da er eksponert for dagens høye priser. En vedvarende høy kraftpris vil føre til lavere aktivitet ved bedriftene. Tidligere hadde bedriftene større tilgang på egen kraftproduksjon, men ordningen med hjemfall ble avskaffet av Stoltenberg-regjeringen i 2008.

SIVA

Norsk Industri mener SIVA bør bestå som mer enn et eiendomsselskap, og utover å håndtere katapultene og klyngene også bør gis rollen som tilrettelegger og risikoavlaster for rask og effektiv klargjøring av industriområder og industriparker. Katapultene må gis mer midler for å oppfylle sin misjon.

Næringsrettet FoU

Det er positivt at Grønn plattform, som opplever svært mange og gode søknader, økes i innværende år. Ellers er det kutt i næringsrettet FoU ved at Forskningsrådet har måttet omprioritere fra forpliktende avsetninger. Dette vil dra sterkt ned på kommende utlysninger. Det er fortsatt stor "kø i kassa" for gode næringsrettede FoU-prosjekter i Forskningsrådet (IPN).

Eksportstrategirådet

Det er positivt at Eksportstrategirådet får nye, friske midler. Norsk Industri håper at rådet utpå nyåret kan fatte vedtak om eksportstøtte til bransjer som leverer gode søknader. Innen industrien har både havvind og designindustrien over tid blitt utredet så behovene fremstår der som klare for hva som skal til for eksportvekst.

Eksfin

Vi verdsetter også at Eksfin (fusjon av GIEK og Eksportkreditt) har fått videreført det midlertidige skipsfinansieringstilbudet ut 2023. Vi savner imidlertid at Eksfin utnytter bedre det internasjonale handlingsrommet de har under OECD-avtalen om eksportgarantier.

Ocean Space Center

At Ocean Space Center nå kan igangsettes er flott for industrien og særlig de havbaserte næringene.

Prosess21

Norsk Industri er skuffet over at det ikke gis signaler om at regjeringen ønsker å videreføre Prosess21. En videreføring av Prosess21 som et langsiktig forum vil bidra til å vedlikeholde industriell forankring og sikre at det blir et verktøy for å realisere økt verdiskaping og reduserte klimagassutslipp i landbasert industri.

“Nye” industrinæringer

Det er viktig at prosessene fremover går raskt, slik at utbygging av havvind skjer raskere enn de planene som foreløpig er lagt frem.

Det er viktig at beslutningsprosessen for utbygging av havvind på norsk sokkel går raskt, slik at utbygging av havvind både for bunnfast og flytende løsninger skjer raskere enn de planene som foreløpig er lagt frem.